

Yliopiston tekoälyohjeistus -arviointikysely Tutkimuksen tietosuojaseloste

Olet ottamassa osaa Turun yliopistossa järjestettävään tieteelliseen tutkimukseen. Tässä tietosuojaselosteessa kerrotaan, miten henkilötietojasi käsitellään tutkimuksessa.

1. Rekisterinpitäjä

Turun yliopisto

Yhteystaho:

Demokratian uudistamisen tutkimusryhmä RIDE

Osoite: Yhteiskuntatieteellinen tiedekunta / Filosofian, poliittisen historian ja valtio-opin laitos,
Assistentinkatu 7, 20500 Turun yliopisto

Yhteyshenkilö tutkimusta koskevissa asioissa:

Nimi: Mikko Leino

Puh.: 0405495479

E-mail: molein@utu.fi

Tutkimusryhmän vastuullinen tutkija:

Nimi: Maija Setälä

Puh.: +358 29 450 2737

E-mail: maiset@utu.fi

2. Tietosuojavastaavan yhteystiedot

Turun yliopiston tietosuojavastaava on tavoitettavissa sähköpostitse dpo@utu.fi ja puhelimitse +358294503009.

3. Kuvaus tutkimuksesta ja henkilötietojen käsittelystä

Tutkimuksessa selvitetään korkeakouluissa työskentelevien ja opiskelevien arvioita tekoälystä osana opetusta ja opiskelua.

Tutkimuksessa käsiteltäviä henkilötietoja ovat sähköposti, syntymävuosi, sukupuoli, äidinkieli, koulutustausta ja ammatti. Tiedot saadaan tutkimukseen osallistuvilta itseltään. Sähköpostiosoite kerätään kolmea tarkoitusta varten: 1) kohderyhmään kuulumisen (yliopiston henkilökunta tai opiskelija) varmistamiseksi, 2) tutkimukseen osallistumisesta palkitsevan arvonnän toteuttamiseksi ja 3) tutkimuksesta jälkikäteen tehtävää tiedottamista varten. Yksittäistä vastaajaa ei voida tunnistaa ilman pääsyä tunnistavaimeen ja sähköpostiosoitteeseen, jotka säilytetään erillään tutkimusaineistosta, ja niihin on pääsy vain rajatulla henkilöryhmällä. Tähän ryhmään kuuluvat hankkeen tutkijat Veikko Isotalo ja Mikko Leino.

Kohderyhmään kuulumisen varmistamista ja jälkikäteen tehtävää tiedottamista koskeva sähköpostiosoitteen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 6(1)(e) artiklaan (yleistä etua koskeva tehtävä; tieteellinen tutkimus), samoin kuin muun tutkimusaineiston käsittely. Arvontaa koskeva henkilötietojen käsittely perustuu rekisteröidyn ja rekisterinpitäjän väliseen sopimukseen, joka on

syntynyt rekisteröidyn luovuttaessa tietonsa rekisterinpitäjälle arvontaan osallistumiseksi. Käsittely on tarpeen rekisterinpitäjän ja rekisteröidyn välisen arvontaan osallistumista koskevan sopimuksen täytäntöönpanemiseksi. Arvonnasta voittaneiden tietojen ilmoittaminen Verohallinnolle perustuu lakisääteiseen velvoitteeseen.

Arvontaan osallistuneiden tietojen osalta säilytysaika vaihtelee riippuen siitä, voittiko henkilö arvonnassa. Niiden, jotka ovat osallistuneet arvontaan, mutta eivät ole voittaneet, tietoja säilytetään vuosi arvonnasta päättymisen jälkeen (29.1.2028). Niiden osalta, jotka ovat osallistuneet arvontaan ja voittaneet arvonnassa, tietoja säilytetään yliopiston käytännön mukaisesti 20 vuotta arvonnasta päättymisestä (29.1.2047).

4. Henkilöt, jotka osallistuvat henkilötietojen käsittelyyn

Demokratian uudistamisen tutkimusryhmän jäsenet Turun yliopistossa sekä kohdassa 3 ja 11 mainitut erikseen valtuutetut henkilötietojen käsittelijät. Tutkimusryhmän jäsenet voit tarkistaa osoitteesta utu.fi/demokratia kohdasta Tutkimusryhmä. Pääsy tutkimusaineistoon on ainoastaan tutkimusryhmällä. Tunnisteavaimiin ja sähköpostiosoitteisiin on pääsy vain kahdella ryhmän jäsenellä: Veikko Isotalo ja Mikko Leino.

Henkilötietojen käsittelyn kesto

Tutkimuksen kesto: 1.9.2026-30.4.2031 tai muu arvontaan liittyvä kesto (ks. Alla oleva taulukko)

Aineisto	Sisältö	Säilytysaika	Käsittelyn peruste
Kyselyaineisto (pseudonymisoitu)	Syntymävuosi, sukupuoli, äidinkieli, koulutustausta, ammatti, poliittiset mielipiteet <i>ilman suoria tunnistetietoja</i>	Tutkimuksen keston ajan 30.4.2031 saakka, sen jälkeen arkistoidaan ilman suoria tunnistetietoja Zenodoon (eurooppalainen avoin tutkimusdata-arkisto).	GDPR 6(1)(e): tieteellinen tutkimus; 9(2)(j)
Pseudonymisointiavain	Vastaajan yksilöivä tunnistekoodi ja sähköpostiosoite yhdistettynä	Tutkimuksen keston ajan 30.4.2031 saakka, sen jälkeen tuhoetaan.	GDPR 6(1)(e): tieteellinen tutkimus
Kohderyhmän varmistus ja jälkikäteisasiointi	Sähköpostiosoite (ainoa suora tunnistetieto)	Tutkimuksen keston ajan 30.4.2031 saakka, sen jälkeen tuhoetaan.	GDPR 6(1)(e): tieteellinen tutkimus
Arvontarekisteri: ei-voittaneet	Sähköpostiosoite (ainoa suora tunnistetieto)	1 vuosi arvonnasta päättymisestä: 29.1.2027–29.1.2028, sen jälkeen tuhoetaan.	GDPR 6(1)(b): sopimuksen täytäntöönpano (arvontaan osallistumissopimus)
Arvontarekisteri: voittaneet	Sähköpostiosoite sekä verotusta varten mahdollisesti kerättävät tiedot (nimi, osoite, henkilötunnus)	20 vuotta arvonnasta päättymisestä: 29.1.2027–29.1.2047, sen jälkeen tuhoetaan.	GDPR 6(1)(c): lakisääteinen velvoite (Verohallinto)

5. Henkilötietojen lainmukainen käsittelyperuste

Henkilötietojen käsittely perustuu tietosuoja-asetuksen 6(1) artiklan alakohtaan:

- ☒ yleistä etua koskeva tehtävä:
 - ☒ tieteellinen tai historiallinen tutkimus tai tilastolliset tarkoitukset
 - ☐ tieteellisten aineistojen tai kulttuuriperinnöllisten materiaalien arkistointi
- ☐ rekisteröidyn suostumus
- ☐ rekisterinpitäjän lakisääteisen velvoitteen noudattaminen
- ☐ rekisterinpitäjän tai kolmannen osapuolen oikeutettu etu

Arvontaan liittyvä henkilötietojen käsittelyperuste on kuvattu kohdassa 3.

6. Tutkimusaineistoon sisältyvät henkilötiedot

Tutkimuksessa käsiteltäviä henkilötietoja ovat sähköpostiosoite, syntymävuosi, sukupuoli, äidinkieli, koulutustausta ja ammatti. Tiedot saadaan tutkimukseen osallistuvilta itseltään.

7. Erityiset henkilötietoryhmät (arkaluontoiset henkilötiedot)

Tutkimuksessa ei käsitellä erityisiä henkilötietoryhmiä.

8. Henkilötietojen keräämisen lähteet

Henkilötiedot saadaan suoraan vastaajilta verkossa toteutettavalla kyselyllä Qualtrics-ohjelmalla.

9. Henkilötietojen suojaustoimenpiteet

Henkilötietoihin sovelletaan seuraavia suojaustoimia:

Tietojärjestelmissä käsiteltäviä tietoja suojataan seuraavilla tavoilla:

- ☒ käyttäjätunnus ja salasana
- ☐ käytön rekisteröinti/lokitus
- ☐ kulunvalvonta
- ☐ salaus/kryptaus
- ☒ kaksivaiheinen tunnistautuminen
- ☐ muu, mikä:

Suorien tunnistetietojen käsittely:

- ☐ Aineisto kerätään ilman suoria tunnistetietoja
- ☒ Suorat tunnistetiedot poistetaan analysointivaiheessa
- ☐ Aineisto analysoidaan suorien tunnistetiedoin, koska:

10. Henkilötietojen siirtäminen ja jakaminen kolmansille osapuolille

Sähköiset kyselyvastaukset kerätään Qualtrics-yhtiön kyselytyökalulla, johon tiedot kyselyn yhteydessä tallentuvat. Qualtrics ei osallistu tietojen analysointiin.

Qualtrics-palvelun osalta noudatetaan Turun yliopiston ja palveluntarjoajan välisiä sopimusehtoja ja varmistetaan, että tietojen mahdollinen siirto perustuu GDPR:n mukaisiin suojatoimiin. Palvelun valinnassa on huomioitu tietosuoja-asetuksen vaatimukset. Tietoja ei siirretä EU- tai ETA-alueen ulkopuolelle.

Tutkimuksesta erillistä arvontaa koskevien henkilötietojen siirtäminen ja jakaminen kolmansille osapuolille on kuvattu kohdassa 3.

11. Henkilötietojen siirtäminen EU:n tai ETA:n ulkopuolelle

Henkilötietoja ei siirretä Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

12. Automaattinen päätöksenteko

Tutkimuksessa ei tehdä automaattisia päätöksiä, joilla olisi merkittävä vaikutus tutkittaviin.

13. Henkilötietojen käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

☐ Tutkimusaineisto poistetaan

☐ Tutkimusaineisto säilytetään tämän tutkimuksen tulosten luotettavuuden arvioimista varten:

☐ ilman suoria tunnistetietoja ☐ tunnistetiedoin

☒ Tutkimusaineisto säilytetään myöhempää, yhteensopivaa tieteellistä tutkimusta varten tietosuoja-asetuksen vaatimusten mukaisesti:

☒ ilman suoria tunnistetietoja ☐ tunnistetiedoin

Tutkimusaineisto säilytetään Turun yliopiston tarjoamalla Seafile -palvelimella tutkimuksen keston ajan (1.5.2025-30.4.2031), minkä jälkeen se varastoidaan anonymisoituna Zenodoon (eurooppalainen avoin tutkimusdata-arkisto) avoimen tieteen periaatteiden mukaisesti. Ennen varastointia aineistosta poistetaan pysyvästi ja peruuttamattomasti kaikki sellaiset tiedot, mistä henkilö voi kohtuullisin keinoin olla tunnistettavissa.

Tutkimuksesta erillistä arvontaa koskevien tietojen säilytysaika on kuvattu kohdassa 3.

Tutkimusaineiston säilytys perustuu tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtiin. Tutkimusaineiston uudesta tutkimuskäytöstä lähetetään tutkittaville uusi tietosuojaseloste, paitsi jos rekisterinpitäjä ei enää pysty tunnistamaan tutkittavia tutkimusaineistosta.

14. Rekisteröidyn oikeudet sekä niihin tehtävät poikkeamat

Lisätietoa tietosuoja-asetuksen mukaisista oikeuksista antaa kohdassa 1 mainittu yhteyshenkilö.

Rekisteröidyn oikeudet

Tietosuoja-asetuksen mukaan rekisteröidyllä on oikeus:

- tarkistaa itseään koskevat tiedot (15 artikla)
- oikaista omia tietoja (16 artikla)
- poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi (17 artikla)
- rajoittaa omien tietojen käsittelyä (18 artikla)
- siirtää tiedot rekisterinpitäjältä toiselle (20 artikla)
- vastustaa tietojen käsittelyä (21 artikla)
- olla joutumatta automaattisen päätöksenteon kohteeksi (22 artikla)

Rekisteröity ei kuitenkaan voi käyttää kaikkia oikeuksia kaikissa tilanteissa. Tilanteeseen vaikuttaa esimerkiksi se, millä perusteella henkilötietoja käsitellään.

Rekisteröidyn oikeuksiin tehtävät poikkeamat

Tietosuojalainsäädäntö mahdollistaa rekisteröidyn oikeuksista poikkeamisen silloin, kun henkilötietoja käsitellään tieteellisessä tutkimuksessa ja oikeuksien toteuttaminen estäisi tai vaikeuttaisi suuresti käsittelyn tarkoitusten saavuttamista. Tarve tehdä poikkeamia rekisteröityjen oikeuksiin arvioidaan aina tapauskohtaisesti.

Tämän tietosuojaselosteen tutkimuksessa on todennäköisesti tarpeen tehdä poikkeamia seuraaviin rekisteröityjen oikeuksiin:

- ☐ Oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot (15 artikla)
- ☐ Oikeus oikaista omia tietoja (16 artikla)
- ☐ Oikeus poistaa tiedot ja tulla unohdetuksi (17 artikla)
- ☐ Oikeus rajoittaa omien tietojen käsittelyä (18 artikla)
- ☐ Oikeus siirtää rekisterinpitäjältä toiselle (20 artikla)
- ☐ Oikeus vastustaa tietojen käsittelyä (21 artikla)

Jos henkilötietojen käsittely tutkimuksessa ei edellytä rekisteröidyn tunnistamista eikä rekisterinpitäjä pysty tunnistamaan rekisteröityä, niin oikeutta tietojen tarkastamiseen, oikaisuun, poistoon, käsittelyn rajoittamiseen, ilmoitusvelvollisuuteen ja siirtämiseen ei sovelleta, ellei rekisteröity pysty antamaan luotettavan tunnistamisen mahdollistavia lisätietoja (11 artikla).

Valitusoikeus

Sinulla on oikeus tehdä valitus tietosuojavaltuutetulle, jos koet, että henkilötietojasi on käsitelty soveltuvan tietosuojalainsäädännön vastaisesti.

Tietosuojavaltuutetun yhteystiedot:

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Käyntiosoite: Lintulahdenkuja 4, 00530 Helsinki
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihtel: 029 566 6700
Sähköposti (kirjaamo): tietosuoja(at)utu.fi